

1979 Dünya Çocuk Yılı

Dr. Erdal Atabek

Birleşmiş Milletler, 1979 yılını Dünya Çocuk Yılı olarak kutlamayı kararlaştırdı. 1979 yılının dünyanın tüm ülkelerinde «Çocuk Yılı» olarak işlenmesi, önemli ve sevindirici bir olaydır. Çünkü, yarının büyüğü olan çocuk, gözlerimizi bugünden üzerine çevirmemiz gereken bir varlık. Çocuk sorununa doğru bakmak için, olayı doğru yerine koymak zorunlu.

Nedir, çocuk sorununun doğru yeri? Çocuk sorunu, sınıflı toplumlarda, doğrudan sosyal sınıflar sorununun bir parçasıdır. **Böylece, bir yandan kapitalist toplumun tüm yönlendirmeleri; eğitimiyle, sinemasıyla, televizyonuyla, ödül ve cezalarıyla kapitalist sistemin değer yargılarını çocuk beynine yerleştirirken, diğer yandan sınıflararası çelişkileri yaşayan çocuklar karşımıza çıkmaktadır.**

Sınıfsal çelişkiler insanın hiç bir döneminde çocukluktaki kadar çirkin olmamaktadır. Bu çelişkiler, bir çocuğu daha doğmadan etkilemektedir. Bir anne adayının beslenmesi, sağlık koşullarında, sağlık denetiminde gebeliğini sürdürmesi, gebelik sırasındaki hastalıklarının iyileştirilmesi, doğum olayının tıp kurallarına uygun biçimde yapılması, çocuğu daha doğmadan etkiler. Çocuğu sağlıklı, ya da sağlıklı, hastalık riski düşük ya da yüksek kılar. Onun içindir ki, aslında mutlu bir olay olan doğum, üst gelir gruplarında özel hastanelerde, gazete ilânlarının çiçekli çerçeveleri içinde kutlanırken, binlerce ana çocuğunu ilkel koşullarda dünyaya getirmekte, tarlalarda doğum yapmakta, göbek bağı rastgele kesilen çocuklar yaşama kötü koşullarda gözlerini açmaktadır.

Sonra, bu adaletsizlik, bu eşitsizlik büyümektedir. Çocuğun beslenmesi, çocuğun bakımı sınıfsal çelişkilerin gündemine gelmektedir. Üst gelir gruplarında, muzun benekleri tartışılır, etin yağ oranı incelenirken, alt gelir gruplarının çocukları ekmeğe, çorbaya, nişastaya dayanırlar. Kızamık olur çocuk. İyi beslenen çocuklarda kızamık geçer gider. Kötü beslenenler ise «kızamık melekleri»dir. Ölürler. Küçük öldükleri için de ana, babalarına şefaat edeceklerdir. Melektir onlar. Aslında, sınıfsal bir çelişki olarak «meleklik yaşı» da gösterge olabilir. Alt gelir gruplarının çocukları öterek melek olurken, üst gelir gruplarının kadınları, ileri yaşlarında «renkli melekler» olur, pembe melekler, mavi melekler olarak «sosyal faaliyetlerde bulunurlar». Kötü beslenme, üst gelir gruplarının çocuklarında da vardır. Besin en-

düstrisinin reklâm saldırılarına dayanamıyarak çeşitli çikolatalı besinlerle beslenmekten doğar bu kötü beslenme.

Çocukların hastalıklarında da sınıfsal çelişki yaşar. Üst gelir gruplarında, «çocuğumun doktoru kim olsa acaba?» sorunu önem taşıırken, alt gelir gruplarının çocukları hastalıklarla haşır neşir yuvarlanır gider. Her bin canlı doğan çocuktan 153'ü ölmektedir ülkemizde. Bu çocukların bir bölümü 1 yaşına kadar, bir bölümü 5 yaşına kadar ölür. Eğer bakımsızlığa, pisliğe, kötü beslenmeye dayanır da direnç kazanırsa, sonrasına dayanır. Ama, sorunlar bitmez.

Anaları çalışan, çalışmak zorunda olan çocukların bakımı sorun olur çıkar. Evde bir yaşlı varsa, bakım ona kalır. Yoksa, bir kız, bir kadın bulmak gerekir, çocuğa bakmak için. Öyle birisi olmalıdır ki, hem ücreti karşılanabilsin, hem de ilgisine, bakımına güvenilsin. Bu bakıcılar çoğunlukla hiç bir bilgisi olmayan kişilerdir. Bazıları, baktıkları çocuktan bir kaç yaş büyük çocuklardır. Ama, başka bir çözüm de bulunamaz. Çünkü, çalışan kadınların çocukları için gereken kreşler yoktur. O kreşler ki, bir yandan çocuğun beslenmesi, uykusu, bakısı bilimsel anlamda sağlanırken, diğer yandan çocuğa ilk sosyal yaklaşımları verilecektir. Bu konuda varolan yasalar bile hayata geçirilmemiştir. O Yasalar ki, bugün yetersizliği çok açıktır.

Sonra eğitilir çocuk. İlk eğitimini aile içi yaşamdan, sokaktan, radyodan, televizyondan alır. Burada öğrendiği ise, ya pembe rüyalar dünyasıdır, ya da katı gerçeklerin acımasız kuralları. Parası olanın rahat olduğunu, parası olmayanın süründüğünü öğrenir. Yalan dinlemeyi, yalan söylemeyi öğrenir. Kovboy olur, ata biner, silâh atar, öldürür. Uzay adamı olur, roketlere biner, ışık tabancasıyla öldürür. Büyüyen beyin, şartlanarak büyür. Kapitalizmin kurallarına, emperyalizmin militarist anlayışına, şövenizmine şartlandırılır büyüyen beyinler. «Amerikan kovboyları aslan Cin Otri»lerle beslenir kafalar. Milliyetçilik adı altında gerçekte milliyetçilikle ilgisi olmayan, dünya kapitalist sömürsünün bir destekçisi yarınlara hazırlanır. Büyüyen beyinlerle birlikte öldürme araçları da büyür. Tabancalar bomba, bombalar atom, hidrojen, nötron olur. Çocuğu bir yandan böyle yetiştirirken, diğer yandan da toplum içindeki çelişkileri ustaca gizleyen saray imgeli masallar sergilenir. Fakir ve güzel kızı sonunda bulan prensler, haksızlıklara katlanan bahtsız çocukların sonunda en yükseğe çıkışını anlatan ninniler, kaderci, pasif çocuklar yetiştirir. Düzene karşı pasif, tepkiye karşı militarizm, bu eğitimin sürekli hareket noktalarıdır.

İşte, sınıflı toplumumuzda Dünya Çocuk Yılı'nın ele alınmayı bekleyen sorunları.

1979'u hazırlamak için İlerici Kadınlar Derneği, konuyla ilgili tüm demokratik kuruluşları ortak bir çalışmaya çağırmak üzere Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi'ne başvurdu. Girişimi olumlu bularak ortak bir çağrı yaptık. Oldukça geniş bir katılım sağlandı. Toplantıya katılan örgütler, ortak bir sekreteryaya kurarak çeşitli konularda Çalışma Komiteleri kurulmasına karar verdiler. Bu çalışmalar sürmektedir. Çağrıdaki eksiklikler sürekli giderilmektedir. Amaç, temel doğrularda buluşan tüm örgütlerin ortak çalışmasını sağlamaktır.

Bu çağrı sırasında 1979 Dünya Çocuk Yılıyla ilgili Ulusal Komite'nin 1977 yılında kurulduğu öğrenilmiş ve Komiteyle ilişki kurulmuştur. Çalışmalar koordine yürütülmektedir.

Türk Tabipleri Birliği, her konuda katkıda bulunmakla birlikte, temel konu olarak «Çocuk Beslenmesi ve Sağlığı» Çalışma Grubunda görev almıştır. Çalışma programı hazırlanmaktadır.

1979 Dünya Çocuk Yılında ülkemiz çocuklarının durumunu her yönüyle irdelemek, çözüm yollarını araştırmak, önerilerde bulunmak amacımızdır. Sonraki gelişmeler yeniden açıklanacaktır.

